

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

The Relationship between Transformational Leadership of Teacher and The Student Assistant System in Schools under The Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 1

ชาญวิทย์ บางศรี¹ ดร.วานิช ประเสริฐพร²

Chanwit Bangsri¹ Dr.Vanich Prasertphorn²

บทคัดย่อ

วิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 333 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น 0.99 ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีคุณภาพเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ABSTRACT

This research aimed to study the relationship between teacher's transformational leadership and student caring and support system operation under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1. The sample group used in this research consisted of teachers under the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1,

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

¹ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

¹Master of Education Program (M.Ed.) in Educational Administration Northeastern University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

²Course teacher in Master of Education Program (M.Ed.) in Educational Administration Northeastern University

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ชาญวิทย์ บางศรี, chankab_14@hotmail.com

รับเมื่อ 5 มกราคม 2564 แก้ไข 25 กุมภาพันธ์ 2564 ตอรับ 27 กุมภาพันธ์ 2564

Academic year 2020, with the total number of 333 people. The research instrument was a 5– level rating scale questionnaire with reliability at 0.99. The statistics used to analyze data analysis comprised percentage, mean, standard deviation and Pearson’s Product Moment Correlation coefficient.

The research results were found that:

1. Transformational leadership of teachers under Khon Kaen Primary Educational Service Area office 1, in overall, was rated at a high level, when considering in each aspect, it was found that the practice was ranked from the most to the least average as follows: Intellectual stimulation, Individualized consideration, Idealized influence and Inspirational motivation.

2. The student caring and support system under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1, in overall, was rated at a high level, when considering in each aspect, it was found that the quality was ranked from the most to the least average as follows: Student support and development, Prevention and problem solving, Student transfer, Knowing each student individually, Student screening.

3. The relationship between teacher’s transformational leadership and student caring and support system operation under Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1 was positive at a high level with statistical significance at .01 level.

Keywords: Transformational Leadership, Student Caring and Support System, Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 1

ภูมิหลัง

สถานการณ์โลกในยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากมายและรวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารผู้คนทั่วโลกสามารถเชื่อมต่อกันได้อย่างรวดเร็ว มีเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน โทรศัพท์มือถือคือศูนย์รวมทุกอย่างที่ต้องการ การแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติทางธรรมชาติของโลกมีแนวโน้มเกิดความรุนแรงมากขึ้นและผลกระทบอื่น ๆ อีกมากมาย ทำให้ทุกคนต้องปรับตัวให้ทันกับสถานะของสังคม การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการเข้าสู่สังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต้องอาศัยครอบครัว โรงเรียน และชุมชนคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็น คนที่มีคุณภาพ แต่บุคคลที่จะอยู่ใกล้ชิดคอยดูแลสอดส่องนักเรียนจากผู้ปกครองแล้วก็คือครู ดังพระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ว่า “...เยาวชนทุกคนมิได้ต้องการทำ ตัวเองให้ตกต่ำ หรือเป็นปัญหาแก่สังคมประการใด แท้จริงต้องการจะเป็นคนดี มีความสำเร็จ มีฐานะมีเกียรติ และอยู่ ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น แต่การที่จะบรรลุถึงจุดประสงค์นั้น จำต้องอาศัยผู้แนะนำ ควบคุมให้ดำเนินไปโดยถูกต้อง ในฐานะหน้าที่ครู เป็นอาจารย์เป็นผู้บริหารการศึกษา ท่านจะช่วยเขาได้มากที่สุด เพราะมีส่วนควบคุมดูแลใกล้ชิดอยู่ทุก ๆ ด้านที่รองลงมาจากบิดามารดา...” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดไว้ในหมวด 5 หน้าที่ของรัฐ มาตรา 54 ระบุไว้ว่า รัฐต้องดำเนินการเด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลพัฒนาการเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย อีกทั้งการศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ (ราชกิจจานุเบกษา, 2560) ซึ่งมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ในมาตราที่ 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตราที่ 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และในมาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังโดยผ่านกระบวนการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งเกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาเนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสารเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกันเป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาระบาดของยาเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัว ซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่น ๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง (กรมสุขภาพจิต, 2546) และสถานการณ์เด็กนักเรียนในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น บริบทต่าง ๆ รอบตัวเด็กส่งผลต่อพฤติกรรมและความปลอดภัยของเด็กนักเรียน การตั้งครุฑในวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้น และอาจช่วยให้เกิด ความขัดแย้ง เป็นต้นเหตุของการทะเลาะวิวาทในที่สุด จากสถิติของศูนย์ เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปี พ.ศ. 2556 พบว่า มีเด็กนักเรียน ได้รับการช่วยเหลือจากศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 59,179 ราย และจากสถิติศูนย์เฉพาะกิจ คุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 1,662 ราย รวม 60,841 ราย โดยจากการติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ศูนย์เฉพาะกิจคุ้มครองและช่วยเหลือเด็กนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระหว่าง เกิดสถานการณ์ขึ้น และระหว่างการดูแลช่วยเหลือได้แนะนำให้ปฏิบัติ เบื้องต้นไปแล้ว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบมีขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคนมีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีกระบวนการและขั้นตอนในการดำเนินงานอยู่ 5 ขั้นตอนประกอบด้วย การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนาเด็ก การส่งต่อ ด้วยเหตุนี้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมพัฒนา แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 (2561) มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สู่มาตรฐานสากล ส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม และพัฒนาผู้เรียน มีคุณธรรม จริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ โดยมีจุดเน้นในการพัฒนา

คุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ในปีการศึกษา 2561 พบว่ามีมากมาย เช่น ปัญหานักเรียน ออกลูกกลางคัน ปัญหาเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ ปัญหาการหาเลี้ยงครอบครัว ปัญหานักเรียนยากจน เป็นต้น และในแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีโครงการพัฒนาระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนและระบบแนะแนวที่เข้มแข็ง โครงการเสริมสร้างทักษะงานวิชาชีพเพื่อการมีงานทำและรายได้ ระหว่างเรียน ลดอัตราออกลูกกลางคัน การป้องกันและช่วยเหลือผู้เรียนที่มีแนวโน้มออกลูกกลางคัน สรรวจนักเรียนที่มีแนวโน้ม ออกลูกกลางคันโดยกำหนดให้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเด็ก ภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อทราบ ข้อมูลรายบุคคลและให้การช่วยเหลือ สนับสนุนได้ตรงตามความเป็นจริง จัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน ให้โรงเรียนเผื่อระวังดูแล ช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา โรงเรียนติดตามนักเรียนขาดเรียน ผิดปกติแจ้งโรงเรียนติดตามนักเรียนกลับมาเข้าเรียนและประสาน หน่วยงานทางการศึกษาอื่น ขอความร่วมมือรับนักเรียนที่มีความจำเป็นไม่สามารถเรียนในระบบโรงเรียนได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ และปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จึงเห็นความสำคัญและสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงาน ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผลการวิจัยจะเป็น ประโยชน์สำหรับใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจะได้นำผลจากการศึกษาไปเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของ นักเรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

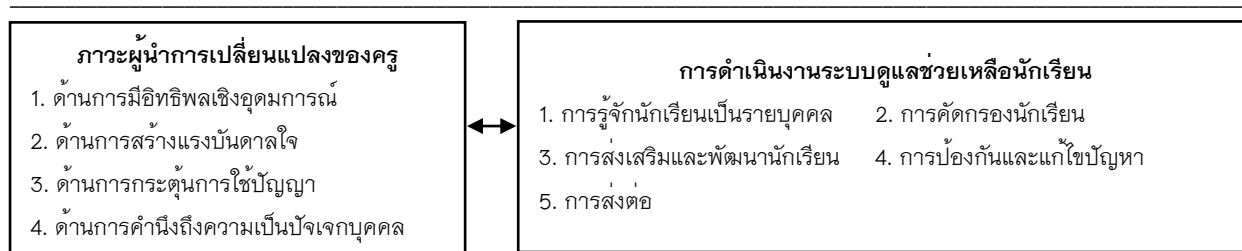
1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน หลักการแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำไปเขียนเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จากสถานศึกษาทั้งหมด 157 โรงเรียน จำนวนครูผู้สอน 1,959 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ปีการศึกษา 2563 กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 333 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นในการแบ่ง โดยแบ่งเป็นครูผู้สอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 205 คน ขนาดกลาง จำนวน 29 คน และใหญ่พิเศษ จำนวน 99 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ประสบการณ์และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p. 247)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1993, p. 247)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนเพื่อแจกให้กับครูผู้สอน ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดเวลาในการตอบแบบสอบถามและกลับคืนให้ผู้วิจัยภายใน 7-15 วัน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 333 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน
4. รวบรวมข้อมูลทั้งหมดเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage: %) 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x}) 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถาม ใช้ค่า IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 64 – 65)

2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แอลฟา (C – Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 99)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product-Moment Correlation Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2554, หน้า 95)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 54.05 มีอายุ 40 – 49 ปี ร้อยละ 29.13 ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์ทำงาน 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 36.94 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 75.98 และอยู่โรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 61.56

2. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติ เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการกระตุ้นการปฏิบัติงาน ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

3. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการปฏิบัติ เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรอง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่ามาก คือ ด้านการส่งต่อ รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเรียนตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูทุกคนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความตระหนักถึงกระแสปัจจุบันของโลกซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงมากมายและรวดเร็ว ทั้งทางด้านวัตถุ สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็ว โดยครูมีการปรับตัวให้ทันต่อกระแสโลกและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาตนเอง การพัฒนาการเรียนการสอน บ่งบอกถึงความเป็นภาวะผู้นำการ

เปลี่ยนแปลงอย่างยิ่ง จึงส่งให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพัฒน์ คำแพง (2557, หน้า 93) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของครูกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติ / พฤติกรรม / การแสดงออกอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กุลนรี ถนอมสุข (2551, หน้า 107) ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสูง จะส่งผลให้มีการรับรู้ความสามารถและมีความผูกพันต่อองค์การ โดยครูที่มีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีการกระตุ้นและจูงใจให้ผู้อื่นทำงานที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ในระดับมาก ครูเหล่านี้จะมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับคนอื่นให้บรรลุผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลเป็นรายด้านได้ดังนี้

2. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนแรก เขต 1 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนแรก เขต 1 ได้ตระหนักถึงปัญหาของนักเรียนในหลาย ๆ ด้าน ปัญหาเด็กเรียนออกกลางคัน ปัญหาเจ็บป่วยและอุบัติเหตุ ปัญหาการหาเลี้ยงครอบครัว ปัญหาเด็กเรียนยากจน เป็นต้น จึงได้มีนโยบายส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และทักษะในศตวรรษที่ 21 สู่มาตรฐานสากล ส่งเสริมสนับสนุน ให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพจน์ ลีสิงห์ (2556, หน้า 110) ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษามีความตระหนักและปฏิบัติตามแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกแห่งต้องนำไปปฏิบัติ โดยครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษามีวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลนักเรียนที่ครอบคลุมทั้งด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ที่สำคัญ คือ ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) หรือ วิธีการและเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียน การศึกษาจากแฟ้มสะสมผลงาน การออกเยี่ยมบ้านนักเรียน การศึกษาข้อมูลจากแบบบันทึกการตรวจสุขภาพด้วยตนเอง และมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับมา สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรทม รอมจิตร์ (2553, หน้า 54) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเวียงแก่นวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 ผลวิจัยพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับมาก โดยครูที่ปรึกษาได้ทำความรู้จักกับนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ไปเยี่ยมบ้านนักเรียน ครูที่ปรึกษาค้นหาข้อมูลของนักเรียนทุกคนที่ตนเองรับผิดชอบลงในระเบียบสะสมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูมีข้อมูลพฤติกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอที่จะพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกัน เพื่อให้มีมาตรฐานหรือแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกัน เป็นที่ยอมรับของครูในโรงเรียน รวมทั้งให้กำหนดเกณฑ์ว่า ความรุนแรงหรือความถี่ของ

พฤติกรรมเท่าใดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มช่วยเหลือ เพื่อที่จะดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ฤทธิ์ สมศรีธา (2554, หน้า 83) ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน โดยแบ่งเป็นกลุ่ม เพื่อความสะดวกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

2.3 ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูมีการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ไม่ว่าจะเป็นักเรียนกลุ่มปกติ หรือกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา ให้มีคุณภาพมากขึ้น ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวัง โดยมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้คำปรึกษาหรือหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิณณาภักดิ์ ชูหนู (2555, หน้า 112) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสงขลา ผลวิจัยพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนา การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมโฮมรูมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การให้ความสำคัญกับการประชุมของผู้ปกครองร่วมกับโรงเรียนเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพฤติกรรมนักเรียน

2.4 ด้านการป้องกันและแก้ไข้ปัญหา โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูมีความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน แต่สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหานั้น จำเป็นอย่างมากที่ต้องให้ความดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการที่หลากหลายในกิจช่วยเหลือ ทั้งการป้องกัน และการแก้ไข้ปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม ให้คำปรึกษาเบื้องต้น จัดกิจกรรมเพื่อป้องกันแก้ไข้และเรื่องราวของนักเรียนสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการไม่นำไปเปิดเผย มีการเก็บบันทึกอย่างเป็นระบบและเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดลนภา พันธินากุล (2557, หน้า 80) ทำการวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ ผลวิจัยพบว่า การให้แต่ละโรงเรียนจัดกิจกรรมสำหรับการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน ให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนมีปัญหา หรือ ครูสังเกตนักเรียนว่ามีพฤติกรรมที่แปลกเปลี่ยนไป และน่าจะมีปัญหา เป็นวิธีการแรกที่ครูที่ปรึกษาใช้ในการป้องกันช่วยเหลือนักเรียน

2.5 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูมีการส่งต่อทั้งภายในคือส่งต่อครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชา หรือฝ่ายปกครอง กรณีที่บางปัญหามีความยากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นครูก็มีการส่งต่อภายนอก คือ ส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านต่อไป เพื่อให้ปัญหา ของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกทางและรวดเร็วขึ้น หากปล่อยให้เป็บทบาทหน้าที่ของครูที่ปรึกษาหรือครูคนใดคนหนึ่งเพียงลำพังความยุ่งยากของปัญหาอาจมีมากขึ้น หรือลุกลามกลายเป็นปัญหาใหญ่โตจนยากต่อการแก้ไข และมีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนที่ได้รับการส่งต่ออย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของจิณณาภักดิ์ ชูหนู (2555, หน้า 113) ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผลวิจัยพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาด้านนี้ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้ครูมีข้อมูลชัดเจนของนักเรียนที่มีปัญหาต่อการช่วยเหลือ การส่งเสริมให้ครูดำเนินการแก้ปัญหาในเบื้องต้นก่อนดำเนินการส่งต่อนักเรียน และการส่งเสริมให้มีการประสานงานระหว่างครูในโรงเรียนในการแก้ไข้ปัญหานักเรียน สำหรับค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การส่งเสริมให้ครูใช้วิธีการในการจูงใจให้นักเรียนยินดีเข้ารับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และการส่งเสริมให้มีการประสานระหว่างครูในโรงเรียนในการส่งต่อภายในและภายนอก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในเกณฑ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับครูโดยเฉพาะในด้านของการทำงาน หากครูมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สูงจะส่งผลเพื่อนร่วมงานมีความตระหนักในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายมากยิ่งขึ้นและนำมาเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตน จึงส่งผลให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์สูงสุดกับตัวนักเรียนไม่ว่าจะเป็นในด้านการพัฒนาผู้เรียนหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพัฒน์ คำแพง (2557, หน้า 102) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของครูกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของครูมีความสัมพันธ์สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ทั้งนี้อธิบายได้ว่า ถ้าครูให้ความสำคัญกับภาวะผู้นำซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู การเป็นแบบอย่างทางการสอน การมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงแล้ว แนวโน้มที่จะเกิดขึ้นคือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข สอดคล้องกับงานวิจัยของจินณาภักดิ์ ชูหนู (2555, หน้า 114) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ผลวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา มีความสัมพันธ์กันระดับสูง และมีค่าเป็นบวกความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู

1.1.1 ครูควรปฏิบัติตนเพื่อกระตุ้นผู้ร่วมงานในการอาสาทำงานเพื่อแสดงความสามารถและสร้างศรัทธาภาคภูมิใจต่อผลสำเร็จของงานที่เกิดขึ้นโดยตั้งเป้าหมายในการทำงานไว้ในระดับที่สูงเพื่อไปสู่การบรรลุถึงผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น

1.1.2 ครูควรประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นในการทำงานและสามารถสร้างความมั่นใจกับผู้ร่วมงานว่าจะชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้

1.2 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.2.1 ครูควรให้ความสำคัญในการเก็บรักษาความลับของนักเรียนโดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา รวมถึงให้มีการนำผลประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเพื่อพัฒนาช่วยเหลือนักเรียนต่อไป

1.2.2 ครูควรมีการบันทึกข้อมูลด้านความสามารถของนักเรียนทุกด้านและมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับจากนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียด

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1.3.1 ครูควรปฏิบัติตนกระตุ้นให้เพื่อนร่วมงานได้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมตามความต้องการของนักเรียนเพื่อไปสู่การบรรลุถึงผลการปฏิบัติงานที่สูงขึ้นอย่างภาคภูมิใจ

1.3.2 ครูควรมีวิธีการอย่างสร้างสรรค์ในการกำหนดแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนไว้อย่างชัดเจน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มี

ประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กัญพัชร แสงกล้า. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครู สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ คศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กิตติพัฒน์ คำแพง. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของครูกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 31. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กุลนรี ธนอมสุข. (2551). การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูที่มีต่อคุณภาพนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2546). คู่มือวิทยากรระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ช่วงชั้นที่ 1-6 (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การส่งเสริมการค้าต่างประเทศ.
- จิณณาภักดิ์ ชูหนู. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระดับมัธยมศึกษาสงขลา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ณรงค์ฤทธิ์ สมศรีดา. (2554). การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ลำปาง: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดลนภา พันธินาถกุล. (2557). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอเมืองบึงกาฬ จังหวัดบึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2554). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บรรทม รวมจิตร. (2553). ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเวียงแก่น วิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4. วิทยานิพนธ์ ปริญญา ค.ม. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปิยะพงษ์ วรณกุลพงศ์. (2553). การเปรียบเทียบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและแรงจูงใจในการทำงานระหว่างนักธุรกิจอิสระที่ประสบความสำเร็จในอาชีพระดับสูงและต่ำ: กรณีศึกษาบริษัท ยูนิ ซิตี มาร์เก็ตติ้ง (ประเทศไทย) จำกัด. วิทยานิพนธ์ วท.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุพจน์ ลีสิงห์. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1. (2561). รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2561.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สมยศ บุญเจริญ. (2553). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

Bass, B. M. and Avolio, B. J. (1994). *Improving organizational effectiveness through transformational leadership*. Thousand oska: sage.

_____. (1999). *Two decades of research and development in transformational leadership*. European Journal of work and organizational psychology 8(1):9-32.

วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร